

This page is all in Polish

ANDRZEJ KRASIŃSKI
LISTA PUBLIKACJI O GÓRACH I TURYSTYCE

W młodości byłem bardzo aktywnym korespondentem gazet i czasopism na tematy turystyczne, głównie górskie, ale większość mojej “twórczości” została zignorowana. Lista zawiera tylko teksty opublikowane.

Niektóre z tych periodyków są dostępne przez internet, np. *Taternik*, *Tygodnik Podhalański*, *Gotek* i *Gazetka SKT*.

1 Artykuły w czasopismach

1. Przez Saksonię i Łużyce na rowerach. Tytuł od redakcji, druk z dużym skrótem: *Światowid*, nr 38 (752) z dn. 1. IX. 1972. Opis 6-dniowej wycieczki na rowerach od Drezna do Zgorzelca (krętą trasą) w pierwszym roku otwarcia granicy między Polską a NRD.

2. Zwiad turystyczny w Karpatach Południowych. Druk: *Wierchy* t. 43 (1974), str. 126. Opis pierwszej wędrowki przez Karpaty Południowe, w r. 1973, od gór Almăj do gór Vîlcan. Ilustrowany zdjęciami Jerzego Grabowskiego i moją mapką.

3. W Górach Fogaraskich. Druk: *Poznaj Świat*, nr 4/1974, s. 6. Opis wędrowki przez Góry Fogaraskie w r. 1973. Ilustrowany zdjęciami Jerzego Grabowskiego i moimi.

4. Na graniach Retezatu. Druk ze skrótem: *Poznaj Świat*, nr 6/1974, s. 13. Opis wędrowki przez Retezat w r. 1973. Ilustrowany zdjęciami Jerzego Grabowskiego i moimi.

5. Tam, gdzie kończą się Karpaty. Druk: *Poznaj Świat*, nr 6/1975, s. 28. Opis wędrowki przez góry Almăj w r. 1974. Ilustrowany moimi zdjęciami.

6. Od Żelaznej Bramy do Czerwonej Wieży. Druk: *Wierchy* t. 44 (1975), str. 169. Opis drugiej wędrowki przez Karpaty Południowe, w r. 1974, od doliny Czernej do gór Lotru. Ilustrowany zdjęciami Wiesława Kuźmicza.

7. Dolomity – góry także dla turystów. Druk: *Wierchy* t. 46 (1977), str. 180. Opis serii wycieczek turystycznych na kilka najwyższych szczytów w Dolomitach z roku 1976. Ilustrowany zdjęciami Wiesława Kuźmicza i moimi mapkami.

8. Na wulkanach Meksyku. Druk: *Wierchy* t. 48 (1979), str. 171. Opis wycieczek na 4 najwyższe szczyty Meksyku w sezonie 1977/78. Ilustrowany moimi zdjęciami.

2 Listy do redakcji gazet i czasopism

1. TPN ma chyba rację. Tytuł od redakcji, druk ze skrótami: *Życie Warszawy* z dn. 21. XII. 1967. Polemika z propozycją umieszczenia skansenu podhalańskiego na

terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego. Pierwszy tekst, który napisałem, i od razu wydrukowany. To był pewnie psychologiczny impuls, który wyzwolił moją aktywność w tym kierunku.

2. [O skansenie podhalańskim]. List bez tytułu, cytowany we fragmentach w czasopiśmie *Światowid*, nr 13 (519) z dn. 31. III. 1968, s. 14. Polemika z redakcyjnym artykułem na temat skansenu.

3. Dalsze inwestycje niepożądane. Tytuł od redakcji, druk ze skrótami: *Światowid*, nr 47 (553) z dn. 24. XI. 1968, s. 10. Poparcie listu innego czytelnika, o inwestycjach w Tatrach.

4. Z dynamitem na Tatry. Tytuł od redakcji, wydrukowany fragment: *Życie Warszawy* z dn. 23. X. 1969. Protest przeciwko wysadzeniu dynamitem skał pod granią Giewontu, za zgodą dyrekcji TPN, rzekomo w celu usunięcia skały zagrażającej bezpieczeństwu turystów.

5. Tatry przeżyją. Tytuł od redakcji, druk z nieznacznymi skrótami: *Życie Warszawy* z dn. 19. VII. 1970. Polemika z projektem budowy tunelu pod szczytem Kasprowego, łączącego stacje dwu wyciągów.

6. Jestem innego zdania. Tytuł od redakcji, druk ze skrótami zniekształcającymi główną myśl: *Światowid*, nr 49 (659) z dn. 6. XII. 1970, s. 6. Polemika z listem innego czytelnika, który proponował “uporządkowanie” otoczenia pomnika Karłowicza na Hali Gąsienicowej i usunięcie z niego znaku swastyki.

7. Brońmy nie tylko Morskiego Oka. Tytuł od redakcji, druk ze skrótami i redakcyjnymi ilustracjami: *Ilustrowany Magazyn Turystyczny Światowid*, nr 129 (789) / 1974, s. 32. Poparcie artykułu innych autorów, protestującego przeciwko inwestycjom przy szosie do Morskiego Oka.

8. [Rozwiązać PTTK.] Druk bez tytułu, ze skrótami: *Polityka*, z 5. VII. 1980, s. 5. Komentarz do artykułu W. Pawłowskiego z innego numeru *Polityki*. Postulowałem rozwiązanie PTTK, które nie sprawdza się jako organizacja turystów, i reaktywowanie PTT. Podejrzewam, że ten tekst stał się natchnieniem dla ludzi, którzy później naprawdę doprowadzili do reaktywowania PTT. Gdy PTT walczyło o rejestrację, byłem nieobecny w Polsce i nie mogłem śledzić tej sprawy.

9. Skarb w Morskim Oku. Tytuł od redakcji, druk: *Ilustrowany Magazyn Turystyczny Światowid*, styczeń 1987, s. 19. Proponowałem zebranie monet zalegających w wodzie przy brzegach Morskiego Oka.

10. [O pułapkach mandatowych Tatrzańskiego Parku Narodowego.] Druk: *Podtatrze*, nr 1–2 (30) / 1987, s. 133. List wysłany do kilku instytucji i redakcji, wydrukowany tylko przez *Podtatrze*. Protest przeciwko masowemu karaniu turystów w Tatrach za nieszkodliwe wykroczenia, jak zejście ze szlaku o kilka kroków dla obejrzenia widoku. (Sam zapłaciłem taki mandat na Skupniów Uplazie, za pokazanie mojemu synowi widoku stamtąd na Giewont. Redakcja potraktowała ten tekst jako artykuł i zapłaciła mi honorarium, które było większe niż mandat.)

11. Zielona linia. Tytuł od redakcji, druk: *Ilustrowany Magazyn Turystyczny Światowid*, październik 1987, s. 19. Odpowiedź na notatkę z innego numeru IMT, chwaleńcą

port lotniczy Okęcie za uruchomienie “zielonej linii” dla podróżnych nie mających nic do oclenia. W rzeczywistości każdy podróżny musiał dostać stempel celnika na jakimś tam papierku, bo nie wpuściliby do samolotu, więc cała ta “zielona linia” była propagandową fikcją.

12. Na Zgorzelisku. Tytuł od redakcji, druk w dużym skrócie: *Tygodnik Podhalański*, nr 36(37) z 23 – 26. IX. 1990, s. 19. O domu wypoczynkowym URM na Zgorzelisku i szosie do niego prowadzącej (która wtedy ciągle jeszcze była zamknięta dla zwyczajnych turystów).

13. Ochrona przyrody? Druk bez skrótów, ale z bezsensownymi ingerencjami korektorskimi: *Tygodnik Podhalański*, nr 44 (305) z 5. XI. 1995. O niekonsekwentnej polityce słowackiego Tatrzańskiego Parku Narodowego, który zabrania turystom wstępu do wielu miejsc w Tatrach, ale pozwala na niszczące działania gospodarcze, albo sam je prowadzi. List wywołał polemikę wicedyrektora TANAP, Petra Spitzkopfa, *Tygodnik Podhalański* nr 49 (310) z 10. XII. 1995.

14. Vie Ferrate. Druk: *Taternik* t. 70, nr 3 / 1996, s. 36. Polemika z artykułem J. Wali, który stwierdził, że temat “Vie Ferrate” wszedł do polskiej literatury w roku 1994. Była o nich mowa w moim artykule z Wierchów (o Dolomitach) w roku 1977.

15. [O encyklopedii tatrzańskiej.] Druk bez tytułu: *Taternik* t. 72, nr 1 / 1998, s. 36. Polemika z pseudorecenzją *Wielkiej encyklopedii tatrzańskiej*, napisaną przez J. Gondowicza. Autor recenzji potraktował autorów encyklopedii w sposób złośliwy, napastliwy i niefachowy.

16. Wandalizm wysokogórski. Tytuł od redakcji, druk bez skrótów i ze wstępem redakcyjnym, ale nazwą *Gierlach* zamienioną wszędzie na nieprawidłowy *Gerlach*, *Tygodnik Podhalański*, nr 40 (457) z 8. X. 1998, s. 7. O niszczeniu kopczyków na nieznakowanych trasach w Tatrach słowackich, prawdopodobnie przez słowackich przewodników górskich.

17. [Jeszcze raz o ratownictwie.] Druk bez tytułu: *Tygodnik Podhalański*, nr 21 (594) z 27. V. 2001. O kosztach akcji ratowniczych w słowackich Tatrach, sprostowanie nieprawdziwej informacji z wcześniejszego numeru TP.

18. Niebezpieczni przewodnicy. Tytuł od redakcji, druk z kilkoma bezsensownymi ingerencjami korektorskimi: *Tygodnik Podhalański*, nr 38(768) z 23. IX. 2004. Protest przeciwko przymusowej opiece przewodników w wycieczkach na Gierlach i niepotrzebnej, niedbałej i niebezpiecznej asekuracji stosowanej przez nich.

3 Recenzje

1. I. Ionescu-Dunăreanu, *Drumuri de munte*. Druk: *Wierchy* 45 (1976), s. 317.
2. Seria *Muntii Nostrii*. Druk: *Wierchy* 45 (1976), s. 318.
3. E. Iliescu, *Muntii Retezat*. Druk: *Wierchy* 45 (1976), s. 320.
4. J. Zdebski, *Spisz i Orawa*. Druk: *Wierchy* 48 (1979), s. 301.

4 Artykuły w periodykach półoficjalnych (np biuletynach klubowych)

1. Wędrówka przez Karpaty. [To była seria 16 artykułów, napisanych, po uzgodnieniu z redakcją, dla krakowskiego kwartalnika *Karpaty*, który ukazywał się przez kilka lat w latach 70-tych. Reprezentował on dobry poziom merytoryczny i graficzny, ale nie przetrzymał późnogierkowskiego kryzysu. Pechowo dla mnie, czasosopismo padło w tym samym czasie, kiedy posłałem im wszystkie artykuły. Przeleżały w jakimś archiwum 20 lat i zostały pod koniec lat 90-tych wszystkie wydrukowane w biuletynie Krakowskiego Klubu Przewodników Górskich *Gotek*, który przejął materiały redakcyjne *Karpaty*. Po ponad 20 latach odzyskałem moje przezrocza. Niektóre z nich były reprodukowane w *Gotku*, ale na tak fatalnym poziomie graficznym, że nie warto o nich wspominać. Artykuły są dość szczegółowym zapisem naszych doświadczeń z trzech wędrówek przez Karpaty w latach 1973 – 1975.] **1. Wstęp.** Druk: *Gotek* nr 11/24 (1998), s. 25 – 29. Ogólne informacje o Rumunii, Karpatach, literaturze przewodnikowej i sprzeczcie do takich wędrówek.

2. Wędrówka przez Karpaty: 2. Tam, gdzie kończą się Karpaty. Druk: *Gotek* nr 11/24 (1998), s. 30 – 38. O górach Almăj. Poprawiona wersja artykułu z *Poznaj Świat*, patrz poz. nr 5 w spisie artykułów.

3. Wędrówka przez Karpaty: 3. Dolina Czernej. Druk: *Gotek* nr 11/24 (1998), s. 39 – 46.

4. Wędrówka przez Karpaty: 4. Góry pełne niedźwiedzi. Druk: *Gotek* nr 12/25 (1999), s. 19 – 25. O górach Cernei.

5. Wędrówka przez Karpaty: 5. Przez góry Godeanu wzdłuż i w poprzek. Druk: *Gotek* nr 12/25 (1999), s. 26 – 31.

6. Wędrówka przez Karpaty: 6. Na graniach Retezatu. Druk: *Gotek* nr 12/25 (1999), s. 32 – 43. Ulepszona wersja artykułu z *Poznaj Świat* pod tym samym tytułem, patrz poz. nr 4 w spisie artykułów.

7. Wędrówka przez Karpaty: 7. Na wschód od Retezatu. Druk: *Gotek* nr 12/25 (1999), s. 44 – 49. O górach Tulișa i Vilcan.

8. Wędrówka przez Karpaty: 8. W drugich górach Rumunii. Druk: *Gotek* nr 12/25 (1999), s. 50 – 57. O górach Parîng.

9. Wędrówka przez Karpaty: 9. W stronę Czerwonej Wieży. Druk: *Gotek* nr 13/26 (2000), s. 26 – 32. O górach Lotru.

10. Wędrówka przez Karpaty: 10. W Górach Fogaraskich. Druk: *Gotek* nr 13/26 (2000), s. 33 – 40. Ulepszona wersja artykułu z *Poznaj Świat* pod tym samym tytułem, patrz poz. nr 2 w spisie artykułów.

11. Wędrówka przez Karpaty: 11. Królewskie skały Pietra Craiului. Druk: *Gotek* nr 13/26 (2000), s. 40 – 47.

12. Wędrówka przez Karpaty: 12. Bucegi nieznane. Druk: *Gotek* nr 13/26 (2000), s. 48 – 56.

13. Szlaki turystyczne gór Bucegi. Druk: *Gotek* nr 13/26 (2000), s. 56 – 62. Uzupełnienie poprzedniego artykułu o krótkie informacje turystyczne (czasy przejścia różnych szlaków).

14. Wędrówka przez Karpaty: 13. Wokół Kotliny Braszowskiej. Druk: *Gotek* nr 14/27 (2001). O górach Postăvaru, Pietra Mare, Baiului i Teleajen.

15. Wędrówka przez Karpaty: 14. W górach Ciucaș. Druk: *Gotek* nr 14/27 (2001).

16. Wędrówka przez Karpaty: 15. Powódź w dolinie Buzău. Druk: *Gotek* nr 14/27 (2001). O górach Buzăului, w których zaskoczyła nas katastrofalna powódź i zmusiła do przerwania wędrówki.

17. Wędrówka przez Karpaty: 16. Na przedgórzu. Druk: *Gotek* nr 14/27 (2001). O “wulkanach błotnych” Piclele i starej kopalni soli w Slănic.

18. Przyczynek do historii TANAP. Druk: *Gazetka SKT* nr 16 (marzec 2001). Ten sam temat, co w liście do *Tygodnika Podhalańskiego*, poz. nr 13 w spisie listów. Polemika M. Popki w następnym numerze.

19. Andrzej Krasiński odpowiada Maciejowi Popce. Tytuł od redakcji, druk: *Gazetka SKT* nr 17 (czerwiec 2001). Odpowiedź na polemikę M. Popki.

20. Mini-informator o pobycie pod Tatrami słowackimi. Druk: *Gazetka SKT* nr 16 (marzec 2001). Praktyczne informacje o miejscach możliwego pobytu wakacyjnego wokół Tatr słowackich. Tekst dostępny jako stały, aktualizowany link ze strony internetowej Stołecznego Klubu Tatrzańskiego, <http://www.skt.waw.pl/>.

21. Z bratnią wizytą u przyjaciół. Druk: *Gazetka SKT* nr 17 (czerwiec 2001). Wspomnienie z Tatr z 1968 roku.

22. Druga bratnia wizyta u przyjaciół. Druk: *Gazetka SKT* nr 17 (czerwiec 2001). Wspomnienie z Tatr z 1968 roku.

23. Czego jeszcze brakuje w Tatrach. Druk: *Gotek* nr 15/28 (2002). Kpiarska relacja o pomysłach inwestycji, ozdób i pomników w Tatrach.

24. Granica przyjaźni. Druk: *Gotek* nr 17/30 (2006). Opowiadanie o problemach turystów górskich na granicy polsko-słowackiej.

25. Słowiańska gościnność. Druk: *Gotek* nr 19/32 (2016). Opowiadanie o niespodziewanym ataku zimowej pogody w lecie 1971 w Tatrach, wskutek którego ja i mój górski towarzysz doświadczyliśmy zabawnego kontaktu z gościnnymi drwalami w Jaworzynie.

26. Przyczynek do historii TANAP. Druk: *Gotek* nr 19/32 (2016). Ten sam tekst, co nr 18 powyżej.

27. Niedźwiedzi koszmar w górach Cernei. Druk: *Gotek* nr 19/32 (2016). Opowiadanie o biwaku pod lasem w górach Cernei (Karpaty Południowe, Rumunia) w sierpniu 1973, podczas którego przeżywalimy wyimaginowane zagrożenie atakiem niedźwiedzia.